

Sygn. akt II UZ 58/22

POSTANOWIENIE

Dnia 14 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Halina Kiriło

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z odwołania I. Sp. z o.o. z siedzibą w G.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Gdańsku
z udziałem P.N.
o podstawę wymiaru składek,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 14 marca 2023 r.,
zażalenia odwołującej się Spółki na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z dnia 17 maja 2022 r., sygn. akt III AUz 51/21,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Gdańsku, postanowieniem z dnia 17 maja 2022 r., odrzucił skargę kasacyjną I. Sp. z o.o. z siedzibą w G. (dalej płatnik).

W ocenie Sądu Apelacyjnego, sam fakt wskazania wartości przedmiotu zaskarżenia (388.789 zł) oznacza tylko, że nie można odrzucić skargi kasacyjnej z powodów braków formalnych. Jednakże równocześnie uprawnione jest uruchomienie procedury w celu weryfikacji, czy wskazana kwota została obliczona stosownie do art. 25 § 1 k.p.c. W tej kwestii Sąd odwoławczy zaliczył daną sprawę jako spór o prawo majątkowe, to znaczy, jaka jest podstawa wymiaru składek należnych za P.N..

W odniesieniu do tego zainteresowanego zakres sprawy wyznacza treść decyzji organu rentowego, a w niej pozwany stwierdza, że wynosi ona 54,95 zł i taka jest w istocie wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie. Przekonanie pełnomocnika wnioskodawcy, że wartość należy łączyć ze wszystkimi zobowiązaniami wynikającymi z decyzji wydanych przez pozwanego w indywidualnych sprawach nie znajduje żadnego uzasadnienia. Każda decyzja otwiera i zamyka indywidualne postępowanie administracyjne wobec konkretnego zainteresowanego i każde odwołanie otwiera odrębne postępowanie sądowe. Z perspektywy tego postępowania nie ma znaczenia, jaka była motywacja pozostałych decyzji, czy są one prawidłowe, czy też nie. To w konkretnej indywidualnej sprawie obowiązkiem organu rentowego było ustalenie czy płatnik powinien odprowadzić składki od wypłaconych zainteresowanemu należności. Jeżeli inne sprawy, do których odwołuje się wnioskodawca są podobne, czy nawet tożsame przedmiotowo, to są one tylko podobne, czy nawet tożsame.

W tej sytuacji Sąd Apelacyjny ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 54,59 zł (pkt I) i odrzucił skargę kasacyjną (pkt II).

Postanowienie Sądu drugiej instancji zaskarżył zażaleniem w części (w zakresie pkt II) pełnomocnik płatnika składek, podnosząc naruszenie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 398² § 1 k.p.c., przez odrzucenie skargi kasacyjnej, podczas gdy sprawa dotyczyła objęcia obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, a nadto wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie przekracza kwotę 10.000,00 zł.

Mając powyższe na uwadze, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przyznania zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Nadto w trybie art. 380 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. i art. 394¹ § 3 k.p.c. wniósł o uchylenie pkt I postanowienia Sądu Apelacyjnego w Gdańsku w przedmiocie ustalenia wartości przedmiotu zaskarżenia na kwotę 54,95 zł i ustalenie wartości przedmiotu zaskarżenia na kwotę 388.798 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie odnosi się do rozstrzygnięto już problemu przez Sąd Najwyższy, bowiem płatnik składek zaskarżył kilkadziesiąt orzeczeń, mocą których odrzucono jego skargi kasacyjnej (zob. spośród wielu postanowienia: z dnia 14 grudnia 2021 r.,

II UZ 23/21, LEX nr 3275250; z dnia 11 stycznia 2022 r., II UZ 70/21, LEX nr 3305655). Z tego względu skarżącemu, jak i organowi rentowemu, znane są argumenty potwierdzające bezzasadność złożonego środka zaskarżenia. W związku z tym Sąd Najwyższy uznał za zasadne ograniczenie się do wyjaśnienia podstawowych kwestii, skoro podniesione argumenty są tożsame z uprzednio rozpoznanymi zażaleniami.

Po pierwsze, sprawa nie dotyczy obowiązku podlegania ubezpieczeniu społecznemu, skoro chodzi o umowy objęte dyspozycją art. 8 ust. 2a ustawy systemowej. Wyznacznikiem jest decyzja organu rentowego, od której wniesiono odwołanie (art. 477⁹ i 477¹⁴ k.p.c.; por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 maja 1999 r., II UZ 52/99, OSNAPiUS 2000 nr 15, poz. 601; z dnia 20 stycznia 2010 r., II UZ 49/09, LEX nr 583831; z dnia 22 lutego 2012 r., II UK 275/11, LEX nr 1215286) i to ona kieruje spór na określone tory. Dlatego ustalenie podmiotu zobowiązanego do odprowadzania składek na ubezpieczenia społeczne (płatnika składek) wyklucza możliwość zakwalifikowania sprawy jako sprawy dotyczącej podlegania ubezpieczeniom społecznym, a tym samym skarga kasacyjna jest dopuszczalna w zależności od wartości przedmiotu zaskarżenia. W rezultacie, kiedy spór dotyczy składek na ubezpieczenia społeczne, to nie obejmuje sfery podlegania ubezpieczeniom społecznym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2019 r., I UK 422/18, LEX nr 3019496).

Dopuszczalność skargi kasacyjnej w sprawach o prawa majątkowe uzależniona jest od wartości przedmiotu zaskarżenia, niezależnie od tego, czy sporne roszczenie dotyczyło ustalenia, ukształtowania, czy świadczenia (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 14 stycznia 2021 r., I USK 16/21, LEX nr 3106017; z dnia 8 grudnia 2020 r., I UK 379/19, LEX nr 3089631). Wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż 10.000 zł, co uzasadnia odrzucenie skargi kasacyjnej. Oceny tej nie zmienia próba wykazania, że dana wartość jest inna i wynosi 388.798 zł, bowiem płatnik złożył jedno odwołanie od decyzji organu rentowego, wskazując taką kwotę jako wartość sporną. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że w sprawie o ustalenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wartość przedmiotu zaskarżenia (art. 398² § 1 k.p.c.) określa się odrębnie względem każdego ubezpieczonego (zob. uchwałę składu

siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2014 r., II UZP 1/14, OSNP 2014 nr 12, poz. 168).

Po wtóre, należy przypomnieć, że dla oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia w postępowaniu kasacyjnym art. 25 k.p.c. stosowany jest jedynie odpowiednio, a jego § 2 nie ma zastosowania. W rezultacie nawet brak sprawdzenia wartości przedmiotu zaskarżenia podanej w apelacji (zażaleniu), nie eliminuje możliwości weryfikacji prawidłowości podanej wartości przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 20 stycznia 2017 r., I CZ 105/16, LEX nr 2224601; z dnia 8 grudnia 2016 r., I CZ 97/16, LEX nr 2188616; z dnia 6 marca 2018 r., I UZ 119/17, LEX nr 6456371). Dokonana kontrola pozwala przyjąć, że zaskarżone postanowienie jest prawidłowe, co obliguje do oddalenia zażalenia w myśl art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.

as